

musel býti vedom. Zjištěné jednání obžalovaného zahrnuje tudíž veškeré zákoné znaky přestupku podle § 312 tr. zák.

Čís. 5743.

Ustanovenie § 391 tr. zák. o padelaní veřejných listín je k ustanoveniu § 71 tr. zák. prest. v takom pomere ako zákon všeobecný k zákonu zvláštnemu.

Padelanie výučného listu a vysvedčenia o praxi cieľom dosiahnutia živnostenského oprávnenia spadá pod ustanovenie § 391 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 14. novembra 1936, Zm III 425/36.)

Obžalovaný M. A., zubný technik, nemajúci ani predpísanú učebnú dobu, ani prax, dohovoril sa so spoluobžalovaným S. S. a tým cieľom, aby získal u krajinského úradu koncesiu k prevádzaniu zubotechnickej živnosti, padelali spoločne jednak výučný list, jednak svedectvo o účinkovaní, opatrivši tieto listiny podpismi a úradnými razítkami príslušných činiteľov. Oba s údy nižších stolíc uznali ich za to vinnými zločinom padelania verejnej listiny podľa §§ 70, 391 tr. zák.

Najvyšší súd zmätočné sťažnosti obžalovaných zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ô v o d o v:

Na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., uplatnená zmätočná sťažnosť namieta, že čin obžalovaného mal byť kvalifikovaný ako prestupok podľa § 71 prest. zák., nakoľko padelanie sa stalo jedine cieľom dosiahnutia zamestnania, prípadne výživy. Zmätočná sťažnosť nie je základná.

Podstatnou náležitosťou činu podľa § 391 tr. zák. je »právna ujma alebo jej možnosť«. Z pojmu »právna ujma« vysvitá, že listina sa musí vzťahovať na určité právo alebo právny pomer, ako to plyní aj z porovnania s ustanovením § 401 tr. zák.

V § 71 prest. zákona uvedené listiny sú prevážne listinami verejnými a falšovanie týchto spojené s právnou ujmou pre niekoho alebo možnosťou právnej ujmy bude trestné podľa ustanovenia § 391 a nasl. tr. zák., jestliže toto falšovanie nespadá pod výnimky uvedené v § 71 prest. zák. Z toho plyní, že § 391 tr. zák. je k § 71 prest. zák. v pomere ako *lex generalis* ku *lex specialis*.

Právna ujma, t. j. stav odporujúci právu môže byť vyvolaný a udržiavaný nielen činom vyčerpávajúcim skutkovú podstatu zločinu podľa § 391 tr. zák., ale aj činom v § 71 prest. zákona opísaným. Právna ujma pre niekoho nastane takmer vždy i pri spáchaní prestupku podľa § 71 prest. zák., takže právna ujma alebo jej možnosť sama nie je rozlišujúcim znakom.

Rozlišujúcim znakom alebo hranicou medzi týmito dvoma činmi sú tie špeciálne skutkové znaky, ktoré sú uvedené výčetmo v § 71 prest. zákona, tedy: 1. účely, s akými bola listina falšovaná, 2. taxatívny výpočet druhov listín v § 71 prest. zák. uvedených, 3. rozsah a dôležitosť právnej ujmy, ktorá falšovaním týchto listín môže vzniknúť.

Možnosť právnej ujmy falšovaním spôsobená nesmie byť — podľa zrejmeého ducha zákona — väčšieho rozsahu. Treba tu zdôrazniť, že treba mať na mysli možnosť vzniku právnej ujmy a nie snád' materiálnu ujmu alebo škodu skutočne vzniklú, z čoho plynie, že pri rozhodnutí v konkrétnom prípade nebude smerodajné, či práve obžalovaný mal také znalosti a schopnosti, ktoré vylučovali vzniknutie väčšej ujmy, ale bude smerodajné jedine to — odhliadnuc od osoby — či falšovaním dotyčnej listiny môže vzniknúť a aká veľká právna ujma môže vzniknúť pri eventúálnom nedostatku spôsobilosti verejnou listinou dosvedčenej.

V súdenom prípade obžalovaný padelal vysvedčenie o spôsobilosti za tým účelom, aby oklamaním úradu dosiahol vydania inej verejnej listiny — koncesie — oprávňujúcej ho nie k nastúpeniu služby u jednotlivca, ale k samostatnému prevádzaniu takej živnosti, ktorá vyžaduje určitej len dlhšou praxou nadobudnuteľnej vedomosti a týka sa prác prevádzaných na tele mnohých, počtom neohraničených ľudí, z čoho plynie, že ujma, ktorá z falšovania môže vzniknúť, je čo do rozsahu a veľkosti veľmi značná, takže presahuje rámec, ktorý mal zákonodarca na mysli pri stanovení výnimečných prípadov falšovania verejných listín v § 71 prest. zákona uvedených. Nemýlili sa preto nižšie súdy, keď čin obžalovaného podradily pod ustanovenie § 391 tr. z.

Čís. 5744.

Pokračovanie je zmätočné podľa § 384, čís. 6 tr. p., bolo-li konané hlavné (odvolacie hlavné) pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, hoci neboli splnené podmienky § 1 zákona čís. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. zo dňa 14. novembra 1936, Zm III 483/36.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. R. pre zločin podvodu zmätočnú sťažnosť obžalovaného, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 384, č. 6 tr. p. odmietol, avšak z úradnej povinnosti z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch nižších súdov s celým pokračovaním a súdu prvej stolice uložil, aby previedol nové hlavné pojednávanie a znova rozhodol; zmätočnú sťažnosť obžalovaného v ostatných častiach poukázal najvyšší súd na toto rozhodnutie.

Z d ô v o d o v:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zistil najvyšší súd toto: Hlavné pojednávanie pred krajským súdom bolo konané v neprítomnosti obžalovaného. Aby hlavné pojednávanie mohlo byť konané v neprítomnosti obžalovaného, treba zachovať podmienky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. Pokiaľ sa týka podmienky, uvedenej sub 3 cit. paragrafu, nebola táto splnená.

Hlavné pojednávanie bolo konané dňa 7. septembra 1934. Na ňom ani obhájca obžalovaného nebol prítomný, nemohol tedy súhlasiť s pre-